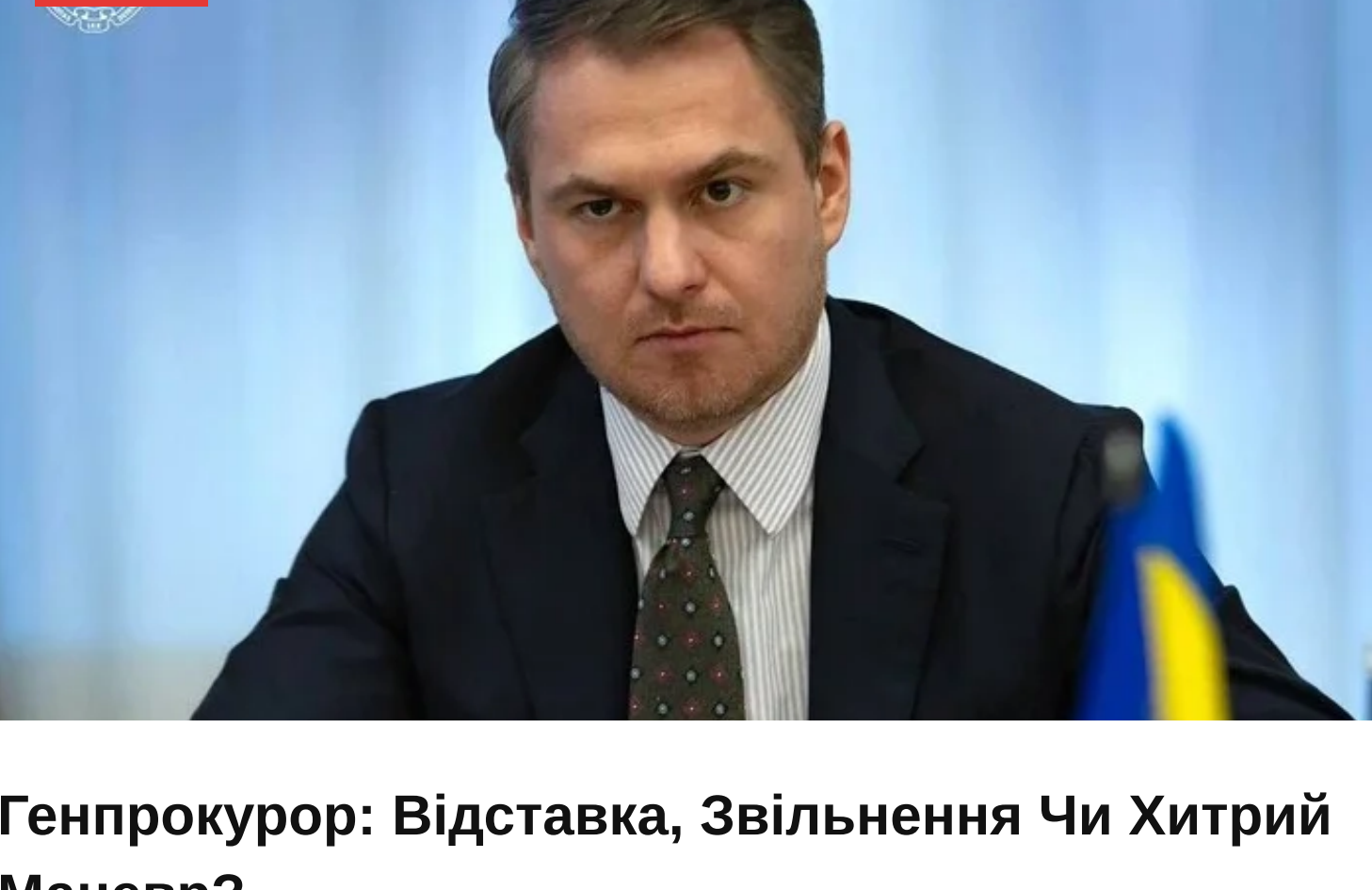

Генпрокурор: Відставка, Звільнення Чи Хитрий Маневр?

Головна Публікації Генпрокурор: відставка, звільнення чи хитрий маневр?

Генпрокурор: Відставка, Звільнення Чи Хитрий Маневр?

📅 08.09.2026 👤 112

«Я відаючий Президенту України та Верховній Раді України за довіру. Але в даній ситуації вважаю правильним заявити про звільнення з посади Генерального прокурора».

«Дякую Президенту України і Верховній Раді за довіру, та прошу прийняти моє звільнення».

Ці два уривки із заяв про звільнення належать двома різним людям, яких об'єднала (зробила заручниками?) одна посада – генерального прокурора України.

22 жовтня 2024 року генпрокурор Андрій Костін оголосив, що йде з посади. Рішення виглядало поспішним, більше схожим на спробу випустити пару через мегаскандал з прокурорами-інвалідами. Для президента Володимира Зеленського звільнення Костіна через парламент демонструвало очищення правоохоронної системи від кадрів, які втратили довіру суспільства.

П'яного венора 7 вересня 2026 року «прийм Костіна» вже повторив його наступник Руслан Кравченко. Проте його виладок особливий. По суті, це перший генпрокурор, який йде через розслідування Національного антикорупційного бюро. Слідство вже наводило довірливі діалоги Кравченка з керівником злочинної організації на прізвисько Канцлер. За версію НАБУ і САП, Канцлер, він же Сергій Кривола (з 6 вересня – у СІЗО), напевно одержував хабари за кришування шахрайських колективів і, за сумісництвом, працював в Офісі генпрокурора заступником начальника департаменту міжнародного співробітництва.

Цікаво і те, що перед тим, як оголосити про звільнення Кравченко зустрічався з журналістами. Іх він запевняв: самостійно не піде у відставку. Однак може переглянути своє рішення, якщо про це попросить президент Володимир Зеленський, Верховна Рада або колеги.

«Звісно, що це рішення президента. Крім президента, ніхто Кравченку не має сказати написати заяву», – каже «Главкому» один із колишніх топів генеральної прокуратури.

Який подальший алгоритм дій кадрового очищення Генпрокуратури і хто піде слідом за Русланом Кравченком на тлі зучного корупційного скандалу, дізнавався «Главком».

Хто Після Кравченка?

Керівник Офісу генерального прокурора – політична фігура. Його кандидатуру призначає та звільняє президент. Так [гласить стаття](#) 106 Конституції. При цьому обов'язковою умовою має бути згода Верховної Ради (не менше 226 голосів).

Надреп від «Слуги народу» і член парламентського комітету з питань правової політики Володимир Ватрас зауважив «Главкому»: аби стартував процес підготовки до голосування за звільнення генпрокурора, до Ради має надійти відповідне подання за підписом глави держави. Далі документ потрапляє на розгляд правоохоронного комітету і лише тоді направляється до сесійного залу для ухвалення рішення. Станом на 8 вересня, такого подання від президента поки не надходило до парламенту.

«Ми ж розуміємо: якщо наш законодавець гарантує право на відставку, то, власне, роботодавець, а у цьому випадку держава в особі парламенту і президента, повинні прийняти таку відставку. Народні депутати вимагатимуть заслуховування звіту генерального прокурора Руслана Кравченка. Він повинен прийти до Ради і прозвітувати за свою роботу. Йдеться про рік і три місяці на посаді генпрокурора», – нагадував Ватрас.

Теоретично питання Кравченка може бути винесено у Раду наступного тижня, коли заплановані пленарні засідання. Опитані «Главкомом» народні депутати припускають, що потрібних голосів для звільнення генпрокурора повинно вистачити.

А от після його відставки вмикається своєрідний «транзитний режим». Іншими словами, тимчасове керування Офісом генпрокурора кимось із заступників Кравченка. Закон про прокуратуру каже, що у разі відсутності генпрокурора його повноваження здійснює перший заступник, а в разі відсутності першого заступника – один із заступників генерального прокурора.

Наразі першою заступницею є Марія Вдовиченко. Вона також [засвітилася](#) на плівках антикорупційних органів і також подала заяву.

Перша заступниця генерального прокурора Марія Вдовиченко
фото: kuy.dp.gov.ua

За даними джерел редакції у правоохоронних органах, сьогодні у Марії Вдовиченко справді останній робочий день на посаді.

Щоправда, як стверджують джерела «Главкома» у правоохоронних органах, перед своїм «демпелем» Руслан Кравченко може покласти виконання обов'язків на інших заступників. Наприклад, на Олексія Хоменка.

Заступник генерального прокурора Олексій Хоменко
фото з відкритих джерел

Протягом жовтня 2024 року – червня 2025 року прокурор Хоменко виконував обов'язки генпрокурора – у період після відставки Андрія Костіна і перед призначенням Руслана Кравченка.

У червні 2025 року Верховна Рада призначила Руслана Кравченка генпрокурором України. До цього він очолював Державну податкову службу
фото: gafa.gov.ua

Як передбачає надреп Володимир Ватрас, пошук нового генпрокурора може розтягнутися у часі, оскільки це одна з найважливіших посад у державі.

«На сьогодні немає призначеного голови Служби безпеки, а є тимчасовий виконавець обов'язків (Олександр Поклад – «Главком»). Нещодавно короткий проміжок часу були т.в.о. міністра закордонних справ (19 серпня Верховна Рада підтримала призначення Андрія Сибієв очільником МЗС – «Главком») і т.в.о. міністра оборони (19 серпня парламент призначив Євгенія Хмару міністром оборони – «Главком»). Законодавство передбачає такі випадки. Як на мене, це не зовсім правильна практика щодо призначень з приставкою «т.в.о.». Але ж зрозумісте: професіонала, гідну людину потрібно підшукати. Генеральний прокурор – це посада, яка має бути прикладом ефективної роботи правника, юриста. І там дуже велика кількість конституційних повноважень у нього, в тому числі притягнення до кримінальної відповідальності топових посадовців осіб», – наголосив обранець.

Окремо можна припустити фантастичний варіант розвитку подій: усна заява про звільнення, поширена пізно ввечері 7 вересня у телеграм-каналі Руслана Кравченка, не що інше як спроба виграти час і дочекатися поки спаде хвиля обурення і суспільство переключиться на іншу тему. Щоправда, що версію сьогодні розвіяв безпосередньо президент Володимир Зеленський. У коментарі журналістам глава держави повідомив, що найближчим часом скерує до Ради подання на звільнення Кравченка з посади генпрокурора.

Ще одна важлива деталь. [Згідно із законодавством](#), каденція генерального прокурора має тривати шість років. При цьому одна й та ж особа не може обіймати цю посаду два терміни поспіль.

[Як свідчать відкриті дані](#), протягом Незалежності жоден із генеральних прокурорів України не зміг дослудити до кінця своїх повноважень. Рекордсменом можна назвати двічі генерального прокурора Олександра Медведька, термін перебування якого у сукупності склав майже п'ять років. Він керував прокуратурою з невеликою перервою за президента Віктора Ющенка.

На другому місці сумнозвісний генпрокурор Віктор Пшонка часів президентства Віктора Януковича – три з «хвостиком» роки. У період правління президента Володимира Зеленського найдовше на посаді генпрокурора тротрималася Ірина Венедіктова – два роки і чотири місяці.

Як Відновити Довіру?

«Главком» звернувся до фахових експертів з прохання підказати майбутньому генеральному прокурору, як відновити довіру до ключового правоохоронного органу. Генеральний прокурор у 2019-2020 роках Руслан Рябошапка вважає, що корінь теперішньої проблеми у нерезалізованій реформі органів прокуратури у 2019-2020 роках. Метою реформи, окрім очищення та наповнення системи новими людьми з поза системи, було зробити прокуратуру з рук генерального прокурора та перетворити її на незалежну інституцію. Головною проблемою прокуратури залишається жорстка ієрархія та надконцентрація повноважень за управлінню системою в руках генпрокурора. На думку Рябошапки, це дає йому можливість контролювати (а значить і потенційно зловживати) кожне кримінальне провадження, впливати на кожного прокурора через дисциплінарні, кадрові та процесуальні механізми.

«Тому обов'язково має відбутися «децентралізація» прокуратури: частину повноважень генерального прокурора варто передати незалежним органам прокурорського врядування (з обов'язковою участю зовнішніх, непрокурорських експертів). Ключова роль у питаннях кар'єри майбутнього прокурора – прийом на службу, професійне оцінювання та просування, дисциплінарні стягнення та звільнення – має належати саме цим органам, а не керівнику прокуратури. Але і сучасні [кваліфікаційно-дисциплінарні органи](#) повинні бути реформовані, вони досі не мають достатнього рівня повноважень та незалежності від генерального прокурора. Обов'язково потрібно відновити конкурси до органів прокуратури, особливо залучити позасистемних професіоналів, які могли зруйнувати кастовість та закритість системи», – пояснив колишній генеральний прокурор.

Рябошапка зауважив, що координаційна функція прокуратури повинна полягати у протидії злочинності (наприклад, за його каденції прокуратура проводила скоординовані операції з боротьби з нелегальним азартним бізнесом та «чорними» АЗС), а не в «кришуванні» протиправної діяльності та отриманні корупційної ренти. Головним же питанням у боротьбі з корупцією залишається політична воля.

«Хіба ви бачили у 2019-2020 роках сейфи, набиті грошима невідомого походження в прокуратурах чи в інших установах? Чи був хоч один корупційний скандал на Банковій чи міністерствах»? Ні, саме в цей час була проведена низка антикорупційних реформ, припинились конфлікти між правоохоронними органами. Політична воля задає тон у роботі державного апарату і відповідні сигнали транслюються з самого верку і до найнижчих рівнів управління. Тому починати потрібно з правильних сигналів зверху», – впевнений Руслан Рябошапка.

Зі свого боку народний депутат від «Слуги народу» і експредставник президента у Верховній Раді Федір Веніславський зазначив «Главкому», що у 2023 році зареєстрував законопроект про обов'язкове проходження поліграфів високопосадовцями (проект Закону про проведення дослідження і застосування поліграфів стосовно певних категорій посадовців осіб органів державної влади України, [№10322](#)). Серед запропонованих категорій посадів є генеральний прокурор, очільники Національної поліції, державного бюро розслідувань, Бюро економічної безпеки, Національного антикорупційного бюро України, а також їхні перші заступники та заступники. Тому на сьогодні вказана законодавча ініціатива, додає політик, варта була б на внесення на розгляд у сесійній залі.

«У ситуації, що склалося, треба пропустити через поліграф і керівників відділів, управлінь, департаментів Офісу генерального прокурора. На мою думку, як тільки поставне питання проходження поліграфу усіма керівниками, то ті, хто мають певні скелети в шафі, просто відмовляться, напишуть заяви на звільнення. Це буде перший гарний сигнал для очищення інституції», – вважає обранець.

Крім цього, Веніславський пропонує посилити внутрішній контроль за діяльністю Офісу генерального прокурора. Кожен силовий орган, у тому числі й генпрокуратура, має управління внутрішньої безпеки (мається на увазі генеральна інспекція Офісу генпрокурора – «Главком»), яке виявляє корупційні та інші недобросовісні правоохоронців. На посаду генпрокурора, за словами Веніславського, має зайти незалежний і незангажований фахівець, на якого не зміг би впливати ніхто.

Віталій Тараненко, «Главком»

Поділіться цією статтею!

← Попередня стаття

→ Наступна стаття

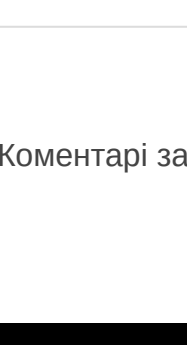
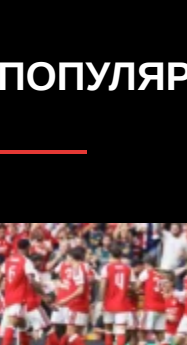
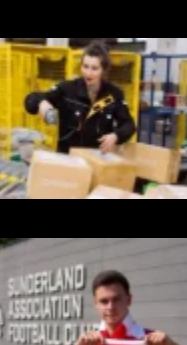
Шахед 17 Хв. Літав Молдовою, А Після

«Зволікаєна Коштуєть Життя»: Генсек НАТО Звернувся До Союзників...

Максим Бондарь

Коментарі закриті.

ПОПУЛЯРНІ МАТЕРІАЛИ	ПОПУЛЯРНІ КАТЕГОРІЇ	ФОТОГАЛЕРЕЯ
 «Наполи» — «Арсенал». Прогноз і Анонс На Матч Першого Туру Основного Раунду Ліги Чемпіонів 📅 9 Вересня, 2026	 Війна 📍 Київ 📊 Економіка 🇺🇦 Україна	72 1646 150 5044
 Кабмін Запропонував Нові Правила Для Посилог До €150 📅 9 Вересня, 2026	 Молодий Український Вінгер Дебютував У Складі «Сандерленда» 📅 9 Вересня, 2026	